

Janusz Gręźlikowski

Działalność ustawodawcza Biskupa Wiesława Alojzego Meringa w latach 2010–2015

Studia Włocławskie 17, 31-54

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

KS. JANUSZ GREŻLIKOWSKI

**DZIAŁALNOŚĆ USTAWODAWCZA
BISKUPA WIESŁAWA ALOJZEGO MERINGA
w latach 2010–2015**

W obliczu nowych wyzwań i zadań, jakie stawia przed biskupami, prezbiterami, diakonami oraz wiernymi świeckimi papież Franciszek¹ oraz mając na uwadze zbliżające się obrady jakże ważnego dla Kościoła Synodu Biskupów, który będzie debatował nad sprawami małżeństwa i rodziny w 2016 roku w Rzymie, przychodzi nam przeżywać i świętować siedemdziesiątą rocznicę urodzin Pasterza diecezji wrocławskiej, Księdza Biskupa Wiesława Alojzego Meringa. Rocznica ta stanowi dobrą okazję do przybliżenia i ukazania, oczywiście w zarysie, działalności ustawodawczej Dostojnego Jubilata z okresu pięciu ostatnich lat Jego działalności. Z tego okresu, gdyż lata 2003–2010 zostały już przez piszącego te słowa opracowane z okazji 65. rocznicy urodzin Księdza Biskupa². Podobnie jak

KS. JANUSZ GREŻLIKOWSKI – dr hab., profesor UKSW w Warszawie i kierownik Katedry Historii Prawa Kanonicznego na Wydziale Prawa Kanonicznego UKSW, wykładowca prawa kanonicznego w Wyższym Seminarium Duchownym we Wrocławku i w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Misjonarzy Świętej Rodziny w Kazimierzu Biskupim, oficjał Sądu Biskupiego we Wrocławku. Autor kilku publikacji książkowych oraz ponad 300 artykułów naukowych, popularno-naukowych i prawno-duszpasterskich.

¹ Zob. *Przemówienie papieża Franciszka, w którym papież opisuje 15 chorób groźnych Kurii Rzymskiej, 22.12.2014 r.*, „Miesięcznik Diecezji Wrocławskiej – Kronika” (MDWł), 98(2015), nr 1, s. 8–13.

² J. Greźlikowski, *Działalność biskupa Wiesława Alojzego Meringa w diecezji wrocławskiej jako prawodawcy*, w: *Sprawiedliwość, pokój i radość w posługiwaniu biskupim. Księga pamiątkowa ku czci Jego Ekscelencji Biskupa dr. Wiesława Alojzego Meringa z okazji 65. rocznicy urodzin*, red. A. Niemira, K. Rulka, J. Szymański, Wrocławek 2010, s. 67–81. Zob. tenże, *Wiesław Alojzy Mering Pasterz Kościoła Wrocławskiego – w pięciolecie działalności pasterskiej (2003–2008)*, MDWł, 91(2008), nr specjalny, s. 41–111; tenże, *Biskup Wiesław Alojzy Mering Pasterz Kościoła Wrocławskiego w dziesięciolecie działalności pasterskiej (2003–2013)*, MDWł, 96(2013), nr 7/8 (specjalny), s. 49–156.

poprzednio, zostanie omówiona tylko działalność ustawodawcza Księdza Biskupa w aspekcie sprawowania urzędu nauczania, uświęcania i rządzenia, która miała szczególne znaczenie w tworzeniu nowej rzeczywistości prawno-kościelnej i duszpasterskiej w diecezji. Pominięte zaś zostaną inne, pozaustawodawcze, płaszczyzny i odcinki pasterskiej i kościelnej działalności Jubilata. Tym samym opracowanie ukáže najważniejsze dziedziny i elementy działalności ustawodawczej Biskupa Wiesława Meringa w diecezji włocławskiej, który na mocy posiadanej władzy zwyczajnej i własnej, w ramach biskupiej władzy rządzenia, staje się dla powierzonego ludu źródłem i gwarantem stanowionego prawa oraz zabezpieczeniem sprawiedliwości³. Działalność ta zapisuje się w historii diecezji niezwykłą gorliwością, pracowitością, odwagą oraz wielkim bogactwem wydarzeń prawno-kościelnych, administracyjnych i duszpasterskich, jak też wieloma doniosłymi i jakże ważnymi przedsięwzięciami w zakresie nauczania, uświęcania, rządzenia i budowania wspólnoty diecezjalnej.

1. Realizowanie urzędu i posługi nauczania

Urząd i posługa pasterskiego nauczania biskupa ukierunkowane są na przepowiadanie, ukazywanie i wyjaśnianie prawd wiary oraz organizowanie i prowadzenie katechizacji. Działalność Księdza Biskupa w tym zakresie skupiała się głównie na ustanawianiu instytucji i urzędów mających na celu wyjaśnianie prawd wiary i głoszenie Słowa Bożego, katechizowanie dorosłych, młodzieży i dzieci, podnoszących jakość i poziom tego nauczania, jak też mających na celu troskę o formację duchową duchowieństwa i wiernych świeckich, ujednolicenie liturgii i sprawowania kultu Bożego, rozwój czytelnictwa oraz regulowanie spraw związanych z prowadzeniem duszpasterstwa.

Podejmując temat spełniania urzędu i posługi nauczania przez Biskupa Meringa należy najpierw zwrócić uwagę, choć to wprost nie odnosi się do tematu opracowania, na bogaty ładunek treści podejmowanych w jego nauczaniu zawartym w listach pasterskich omawianego okresu, kierowanych do wiernych z różnych okazji, czy też w związku z ważnymi wydarzeniami w życiu diecezji. Jest ono głęboko osadzone w kontekście bieżących wydarzeń i tendencji, które „pragną wyrwać Chrystusa z ludzkiego serca”⁴,

³ Por. kan. 381 § 1 i 391 § 1 KPK.

⁴ *List pasterski na Wielki Post 2010 r.*, MDWł, 93(2010), nr 3, s. 238–241; *List pasterski na rozpoczęcie Adwentu*, MDWł, 93(2010), nr 12, s. 1125–1129; *List pasterski Biskupa Włocławskiego z okazji diecezjalnego dziękczynienia za beatyfikację ks. Jerzego Popiełuszki*, MDWł, 93(2010), nr 9, s. 784–790; *List pasterski biskupa włocławskiego na rozpoczęcie Roku Jubile-*

a ich rysem charakterystycznym jest wsłuchiwanie się w głos współczesnego świata, w niepokojące wezwania do prowadzenia stylu życia takiego, jakby Boga nie było, i wyrazista reakcja na nie oraz komentowanie i wyjaśnianie ważnych dla Kościoła i diecezji wydarzeń i problemów⁵.

Należy w tym miejscu przytoczyć wiele różnych, ważnych inicjatyw, apeli, listów otwartych Księdza Biskupa wpisujących się w realizowanie biskupiej posługi nauczania. Mimo że nie mają one ściśle charakteru ustawodawczego, należy je tutaj przytoczyć, gdyż rzucają światło na wielkie zaangażowanie Biskupa Włocławskiego w obronę praw Bożych, wartości moralnych i obyczajowych, występowanie w obronie wartości chrześcijańskich i troskę o budzenie sumień wiernych oraz obronę tego, co święte i polskie. Rzucają też one światło na tło i kontekst stanowionego ustawodawstwa. Zacząć należy od sprzeciwu wobec promocji satanizmu w Telewizji Polskiej i szerzenia nienawiści i pogardy do wartości chrześcijańskich⁶. Następnie należy wskazać pełną troski i odwagi działalność Księdza Biskupa w obronie TV Trwam i przyznania koncesji na multipleksie cyfrowym⁷, obecność lekcji historii w polskich szkołach⁸, cześć Obrazu Jasnogórskiego i obecność krzyża w przestrzeni publicznej⁹. Należy też wspomnieć list do rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, w którym Ksiądz Biskup interweniował w sprawie usunięcia krzyża z gabinetu rektora i sali senatu¹⁰, oświadczenie w związku z działaniami mającymi na celu ustanowienie 4 czerwca „Dniem Wolności i Praw Obywatelskich”¹¹, list

uszowego 600-lecia katedry włocławskiej, MDWł, 94(2011), nr 3, s. 256–260; *List pasterski przed pieszą Pielgrzymką Diecezji Włocławskiej na Jasną Górę*, MDWł, 96(2013), nr 7–8, s. 812–815.

⁵ *List pasterski na Wielki Post*, MDWł, 97(2014), nr 3, s. 267–270; *List pasterski biskupa włocławskiego na Wielki Post*, MDWł, 98(2015), nr 2, s. 154–159.

⁶ *Odezwa do braci prezbiterów i wiernych świeckich diecezji włocławskiej w sprawie sprzeciwu wobec promocji satanizmu w Telewizji Polskiej*, MDWł, 94(2011), nr 10, s. 1037–1039; *List Biskupa Wiesława Meringa do kapłanów i wiernych świeckich Kościoła Włocławskiego w sprawie wycofania "Nergala" z 2 Programu TVP*, MDWł, 94(2011), nr 10, s. 1047–1049.

⁷ *Apel do prezbiterów i wiernych świeckich Diecezji Włocławskiej*, MDWł, 95(2012), nr 2, s. 147–148; *List do Przewodniczącego KRRiT Jana Dworaka*, tamże, s. 148–150; *List do Przewodniczącego KRRiT Jana Dworaka*, MDWł, 95(2012), nr 3, s. 237–238; *List do uczestników manifestacji poparcia dla TV Trwam w Koninie*, MDWł, 95 (2012), nr 6, s. 565–566.

⁸ *Stanowiska bp. Wiesława Meringa w sprawie lekcji historii w polskich szkołach*, MDWł, 95(2012), nr 5, s. 459.

⁹ *Apel o modlitwę ekspiacyjną za znieważenie cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej*, MDWł, 96(2013), nr 1, s. 47–48.

¹⁰ *List do rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy*, MDWł, 96(2013), nr 1, s. 48–49.

¹¹ *Oświadczenie Biskupa Włocławskiego*, MDWł, 96(2013), nr 6, s. 681–682.

do rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego zawierający pytanie o wykłady z ideologii *gender*¹², apel o poparcie projektu ustawy „Wolna Niedziela”¹³, list otwarty do dyrektora Centrum Sztuki Współczesnej w Warszawie wyrażający „głęboki protest związany z profanacją świętego dla chrześcijan znaku krzyża w filmie «Adoracja»”¹⁴, list do prezydenta Bydgoszczy w sprawie spektaklu „Golgota Picnic”¹⁵, zachęta do oglądania filmu „Cristiada”¹⁶, czy też list skierowany do profesora Bogdana Chazana w sprawie wierności głoszonym i wyznawanym wartościom¹⁷, jak również list poparcia dla Marszu w obronie życia w Zduńskiej Woli¹⁸. Trzeba również wspomnieć o korespondencji pomiędzy Księdzem Biskupem a kardynałem Walterem Kasperem, po wygłoszeniu 20 lutego 2014 r., przez tego ostatniego na nadzwyczajnym konsystorzu kardynałów w Watykanie referatu wprowadzającego do dyskusji nad problematyką małżeństwa i rodziny, jaką miał podjąć Synod Biskupów. Podjęty w wygłosie kardynała temat dopuszczenia do komunii świętej osób rozwiedzionych wzbudził dyskusję w całym Kościele, a także w mediach. W trosce o właściwe rozumienie nauki Kościoła o małżeństwie i rodzinie, ze swoistą sobie odwagą, bezkompromisowością i krytyką wyrażonego przez kardynała Kaspera stanowiska, w obronie nauki płynącej z Ewangelii, Ksiądz Biskup skierował do kardynała list przedstawiający jego stanowisko, z prośbą o wyjaśnianie podjętych tez postulujących możliwość dopuszczenia do komunii świętej osób rozwiedzionych i żyjących w związkach niesakramentalnych. Odpowiadając na list kardynał Kasper wyjaśnił swoje sformułowania, które uspokoiły niepokój Księdza Biskupa i dały asumpt do stwierdzenia, iż „media nie przedstawiły wiernie sposobu myślenia księdza kardynała”¹⁹.

Wracając do aktów ustawodawczych Biskupa Wiesława Meringa, najpierw należy wspomnieć te z okresu zakończenia Roku Kapłańskiego,

¹² *Bp Mering stawia pytanie o wykłady z ideologii gender na KUL*, MDWł, 96(2013), nr 7–8, s. 806–807.

¹³ *Apel o poparcie projektu ustawy „Wolna Niedziela”*, MDWł, 96(2013), nr 7–8, s. 807–808.

¹⁴ *List otwarty bp. Wiesława Meringa do dyrektora Centrum Sztuki Współczesnej w Warszawie*, MDWł, 96(2013), nr 12, s. 1319.

¹⁵ *List do prezydenta Bydgoszczy Rafała Bruskiego w sprawie spektaklu „Golgota Picnic”*, MDWł, 97(2014), nr 7–8, s. 741–742.

¹⁶ *Zachęta do oglądania filmu „Cristiada”*, MDWł, 96(2013), nr 5, s. 579.

¹⁷ *List ks. bp. Wiesława Meringa do prof. Bogdana Chazana*, MDWł, 97(2014), nr 9, s. 925–926.

¹⁸ *List poparcia dla marszu w obronie życia*, MDWł, 98(2015), nr 3, s. 287–288.

¹⁹ *Przed Synodem na temat Rodziny: korespondencja pomiędzy bp. Wiesławem Meringiem a kard. Walterem Kasperem*, MDWł, 97(2014), nr 7–8, s. 743–746.

kiedy to Ksiądz Biskup zarządził, aby we wszystkich kościołach, w niedzielę 11 czerwca 2010 r., kiedy w łączności z Ojcem Świętym miały miejsce w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa we Włocławku uroczystości zamykające Rok Kapłański, zostało odprawione nabożeństwo eucharystyczne w intencji o świętość życia kapłanów z dziękczynieniem za owoce Roku Kapłańskiego. Polecał też i zachęcał, aby przez cały ten miesiąc nabożeństwa czerwcowe ofiarować w intencji powołań²⁰. W odezwie z 2011 r. znajdujemy zarządzenie Księdza Biskupa, aby nabożeństwa majowe we wszystkich kościołach ofiarowane były w intencji powołań. Po każdym nabożeństwie miała być odmówiona modlitwa błogosławionego Jana Pawła II o powołania²¹. Podobnie prosił Ksiądz Biskup w odezwie o powołania w latach następnych²². Wyjątkową sposobnością do realizowania posługi nauczania był również obchodzony od 19 marca do 9 października 2011 r. jubileusz 600-lecia konsekracji katedry włocławskiej²³.

Znaczący wkład w katechizację dzieci i młodzieży oraz wychowanie chrześcijańskie posiadają zarządzenia odnoszące się do właściwego przygotowania i wykształcenia katechizujących w diecezji. Najpierw w trosce o umożliwienie zainteresowanym absolwentom teologii katolickiej, nauczycielom religii, osobom pełniącym funkcję nadzwyczajnego szafarza komunii świętej, pogłębienia studium nad duchowością oraz życiem duchowym, Pasterz Diecezji erygował 30 czerwca 2009 roku Podyplomowe Studium Duchowości w ramach Studium Teologii we Włocławku²⁴. Następnie aprobował udział katechetów pracujących na terenie diecezji w zajęciach odbywających się w studium i trwających dwa lata. Aprobata ta nie oznaczała jednakże obowiązku odbycia tychże studiów, a brak ukończenia studium nie skutkowało cofnięciem misji kanonicznej²⁵.

²⁰ *Słowo Biskupa Włocławskiego na zakończenie Roku Kapłańskiego i w sprawie modlitwy o powołania kapłańskie*, MDWł, 93(2010), nr 6, s. 559–561.

²¹ *Odezwia Biskupa Włocławskiego w sprawie modlitw o powołania*, MDWł, 94(2011), nr 5, s. 496–497; *Modlitwa bł. Jana Pawła II o powołania*, MDWł, 94(2011), nr 5, s. 497–498.

²² *Odezwia Biskupa Włocławskiego w sprawie powołań kapłańskich*, MDWł, 95(2012), nr 5, s. 476–477.

²³ *Dekret powołujący Komitet ds. Organizacji Obchodów Jubileuszu 600-lecia Konsekracji Katedry Włocławskiej*, MDWł, 94(2011), nr 1, s. 44–45; *List pasterski biskupa Włocławskiego na rozpoczęcie Roku Jubileuszowego 600-lecia katedry włocławskiej*, MDWł, 94(2011), nr 3, s. 256–260.

²⁴ *Dekret erygujący Podyplomowe Studium Duchowości we Włocławku*, 30.06.2009, MDWł, 92(2009), nr 7–8, s. 771–772.

²⁵ *Zarządzenie Księdza Biskupa Włocławskiego dotyczące uczestnictwa katechetów w Studium Duchowości*, MDWł, 93(2010) nr 12, s. 1133–1134.

Konsekwencją tych działań było powołanie 1 lutego 2012 roku Komisji ds. Wykształcenia Katechetów²⁶. Natomiast w nawiązaniu do *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* z 2010 roku²⁷ wydał zarządzenie w sprawie wprowadzenia na wszystkich poziomach nauczania szkolnego nowych podręczników katechetycznych z początkiem roku szkolnego 2012/2013. Jednocześnie określił zasady wyboru podręczników oraz zobligował proboszczów do pisemnego informowania Wydziału Katechetycznego kurii o wykorzystywanych w szkołach na terenie parafii zestawach podręczników katechetycznych²⁸. Wydał również zarządzenie w sprawie pierwszej i rocznicowej komunii świętej²⁹.

W związku zaś ze zmniejszającą się liczbą studentów – w oparciu o kanon 821 KPK – Ksiądz Biskup dokonał zmian w funkcjonowaniu Studium Teologii we Włocławku i Koninie. Postanowił utrzymać konińską filię Papieskiego Wydziału Teologicznego, decydując jednocześnie o zaprzestaniu od roku akademickiego 2012/2013 naboru nowych studentów na Studium Teologii we Włocławku, zapewniając jednocześnie możliwość dokończenia nauki osobom już studiującym³⁰. Realizując zaś zalecenia zawarte we wspomnianym *Dyrektorium duszpasterstwa rodzin*, Biskup Mering powołał w kwietniu 2010 r. Katolickie Centrum Służby Rodzinie, które służy pomocą duchową, psychologiczną, pedagogiczną, duszpasterską i prawną tym wszystkim, którzy takiej pomocy potrzebują³¹.

W realizowanie posługi nauczania poprzez akty ustawodawcze Biskupa Włocławskiego wpisują się zarządzenia odnoszące się do szkolnictwa katolickiego. Po erygowaniu przez biskupa Bronisława Dembowskiego Gimnazjum i Liceum im. ks. Jana Długosza we Włocławku³², Biskup

²⁶ Por. *Nominacje i zmiany personalne*, MDWł, 95(2012), nr 2, s. 153.

²⁷ <http://www.katecheza.episkopat.pl/index.php/menu/nauczanie-religii-w-szkole/dokumenty-koscielne/32-podstawa-programowa-2010> (31.03.2015).

²⁸ *Zarządzenie w sprawie nowych podręczników katechetycznych*, MDWł, 95(2012), nr 3, s. 249–250.

²⁹ *Zarządzenie dotyczące Pierwszej i Rocznicowej Komunii świętej*, MDWł, 95(2012) nr 3, s. 250–251.

³⁰ Por. *Dekret w sprawie przekształcenia Studium Teologii we Włocławku i Koninie*, 3.04.2012, MDWł, 95(2012), nr 5, s. 475–476.

³¹ B. Sawic, *Podtrzymać, oświecić, wspierać*, „Ład Boży”, dod. do „Przewodnika Katolickiego” (ŁB/PrzK), 2010, nr 19, s. 3.

³² Biskup Bronisław Dembowski dnia 19 czerwca 2000 r. wydał akt założycielski Gimnazjum im. Ks. Jana Długosza, jego dyrektorem 22 listopada 2000 r. ustanowił ks. Jacka Kędzierskiego. Gimnazjum to rozpoczęło naukę 1 września 2001 r. Natomiast dnia 15 kwietnia 2002 r. erygował liceum ogólnokształcące im. Ks. Jana Długosza, które zaczęło funkcjonować

Wiesław Mering szkoły te nazwał Zespołem Szkół Katolickich im. ks. Jana Długosza i z dniem 28 sierpnia 2003 r. mianował ich dyrektora³³. Pragnąc rozwijać szkolnictwo katolickie w mieście biskupim i dostrzegając jego potrzebę, powołał też do życia z dniem 7 maja 2013 roku Katolicką Szkołę Podstawową, mającą swoją siedzibę przy ul. Wojska Polskiego 2 we Włocławku. Rozpoczęła ona swoją działalność z początkiem roku szkolnego 2013/2014³⁴.

Działalność ustawodawcza Księdza Biskupa w sferze nauczania była również ciągłym przypomnianiem nauczania Soboru Watykańskiego II na temat wykorzystywania środków masowego przekazu do głoszenia Ewangelii. Najpierw była to troska o rozwój czytelnictwa i wydawnictw diecezjalnych oraz o wydawanie najstarszego w Polsce czasopisma teologicznego, „Ateneum Kapłańskiego”. Wcześniej uporządkował sprawy związane z funkcjonowaniem wydawnictw diecezjalnych, w tym „Ateneum Kapłańskiego”³⁵, wydawaniem tygodnika „Ład Boży” w ramach poznańskiego „Przewodnika Katolickiego”³⁶ oraz „Kroniki Diecezji Włocławskiej” zmieniając jej tytuł na „Miesięcznik Diecezji Włocławskiej – Kronika”³⁷. Ostatnio zaś, 15 kwietnia 2015 r. przeprowadził restrukturyzację Wydawnictwa Diecezjalnego i Wydawnictwa Duszpasterstwa Rolników, rozdzielając je i mianując dwóch oddzielnych dyrektorów³⁸. Jako świadek wiary aktywnie uczestniczył i uczestniczy w życiu medialnym. Wynika to ze świadomości Księdza Biskupa, iż świat mediów to świat ludzki, którego nie należy się obawiać, ponieważ kwalifikacja moralna konsekwencji działania mediów, także w zakresie wiary, zależy od tego, jak je wykorzystamy. Chcąc pozytywnie i religijnie wykorzystać formacyjny potencjał mediów, powołał do istnienia zespół redakcyjny

1 września tegoż roku. Jego dyrektorem został również ks. Kędziński. Zob. *Dekret ustanawiający Komisję do spraw Gimnazjum i Liceum im. ks. Jana Długosza*, „Kronika Diecezji Włocławskiej” (KDWł), 83(2000), nr 1, s. 6–7; Archiwum Kurii Diecezjalnej we Włocławku,teczka: Gimnazjum i Liceum im. ks. Jana Długosza, Akt założycielski Gimnazjum.

³³ *Nominacje*, KDWł, 86(2003), nr 8, s. 478.

³⁴ *Nominacje i zmiany personalne*, MDWł, 96 (2013), nr 6, s. 683.

³⁵ *Apel w sprawie „Ateneum Kapłańskiego”*, KDWł, 87(2004), nr 9, s. 476–477; *O problemie czytelnictwa*, KDWł, 87(2004), nr 12, s. 662–664; *Dekret o prenumeracie „Ateneum Kapłańskiego”*, MDWł, 93(2010), nr 5, s. 479–480.

³⁶ W. Karasiński, *Kto czyta – żyje wielokrotnie*, ŁB/PrzK, 3(2005) s. 1.

³⁷ *List do Kanclerza Kurii informujący o zmianie tytułu pisma diecezjalnego*, MDWł, 89(2006), nr 1, s. 3.

³⁸ <http://www.diecezja.wloclawek.pl/> (21.04.2015).

„Włocławskiego Magazynu Katolickiego”³⁹, emitowanego do czerwca 2014 roku w każdy weekend (z wyłączeniem okresu wakacyjnego) przez lokalną Telewizję Kujawy. Powołał także Zespół ds. Transmisji Mszy świętej w Telewizji CW24⁴⁰.

Jednocześnie inspirował organy diecezjalne do wspólnej troski o właściwe wykorzystywanie mediów⁴¹. W związku więc z trudnością uzyskania przez TV Trwam przyznanego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji miejsca (koncesji) na multipleksie naziemnej telewizji cyfrowej, zwrócił się do wiernych z apelem o wsparcie starań tej katolickiej stacji telewizyjnej oraz skierował w niniejszej sprawie – o czym już wspomniano – specjalne listy do przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji⁴². W ramach zaś wykorzystania Internetu – obok stałej troski o jakość diecezjalnej strony internetowej oraz internetowych stron poszczególnych parafii – zwrócił się do kapłanów z prośbą o przekazanie rzecznikowi kurii aktualnych adresów e-mail w celu umożliwienia przekazywania parafiom drogą poczty elektronicznej materiałów duszpasterskich, dokumentów Stolicy Apostolskiej i Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski⁴³.

Poprzez swoją działalność ustawodawczą Ksiądz Biskup umiejętnie, z wielką troską zwracał uwagę na szczególną rolę katechizowania i nauczania wiernych poprzez odczytywane w świątyniach listy pasterskie Konferencji Episkopatu Polski czy też innych instytucji kościelnych. Wprowadził tutaj zasadę, iż prezbiterzy nie mogą publicznie czytać listów w kościołach, które nie posiadają zgody biskupa na ich odczytanie: czy to zgody bezpośredniej, czy też zawartej w dyrektywie kurii. Zasada ta

³⁹ *Dekret powołujący zespół redakcyjny „Włocławskiego Magazynu Katolickiego”*, MDWł, 93(2010), nr 3, s. 242. *Dekret powołujący redakcję „Włocławskiego Magazynu Katolickiego” w odnowionym składzie*, MDWł, 95(2012), nr 12, s. 1177–1178.

⁴⁰ *Dekret ustanawiający Zespół ds. Transmisji Mszy św. w Telewizji CW24*, MDWł, 93(2010), nr 3, s. 370–371; *Dekret rozwiązujący Zespół ds. Transmisji Mszy św. w Telewizji CW24*, 5.11.2012, MDWł, 95(2012), nr 12, s. 1178.

⁴¹ *Stanowisko Rady Kapłańskiej Diecezji Włocławskiej wobec niektórych aktualnych zjawisk*, MDWł, 94(2011), nr 4, s. 371; Por. J. Gręźlikowski, *Zasady dotyczące występowania osób duchownych w audycjach radiowych i telewizyjnych w świetle norm Konferencji Episkopatu Polski*, MDWł, 94(2011), nr 12, s. 1333–1340.

⁴² *Apel do prezbiterów i wiernych świeckich Diecezji Włocławskiej*, MDWł, 95(2012), nr 2, s. 147–148; *List do Przewodniczącego KRRiT Jana Dworaka*, MDWł, 95(2012), nr 2, s. 148–150; *List do Przewodniczącego KRRiT Jana Dworaka*, MDWł, 95(2012), nr 3, s. 237–238; *List do uczestników manifestacji poparcia dla TV Trwam w Koninie*, MDWł, 95(2012), nr 6, s. 565–566.

⁴³ *Zarządzenie w sprawie telefonii Orange*, MDWł, 92 (2009), nr 6, s. 604–605.

dotyczy także tekstów przesyłanych bezpośrednio do parafii przez Katolicki Uniwersytet Lubelski⁴⁴.

Obok troski o formację, przygotowanie i wykształcenie wszystkich uczących religii, jak i wychowanie chrześcijańskie oraz szkolnictwo katolickie, Pasterz Diecezji interesuje się i reguluje kwestie związane z przygotowaniem i wykształceniem organistów. W tym to celu, po 25 latach funkcjonowania przy parafii pw. Najświętszego Zbawiciela we Włocławku Diecezjalnego Studium Organistowskiego⁴⁵, dekretem z dnia 1 września 2013 roku, przeniósł jego siedzibę do parafii pw. św. Stanisława we Włocławku, mianując nowego dyrektora tej instytucji⁴⁶.

Wielość i różnorodność zarządzeń, apeli i wskazań w dziedzinie realizacji posługi nauczania z ostatnich ponad pięciu lat pasterzowania diecezją służyła przede wszystkim uporządkowaniu wielu spraw i płaszczyzn życia kościelnego, liturgicznego, duszpasterskiego, katechetycznego, administracyjno-organizacyjnego i dyscyplinarnego w diecezji. Ich charakter, ranga i znaczenie wskazuje na bogactwo inicjatyw, działań i dokonań, a jednocześnie stanowi świadectwo wielkiego wysiłku, trudu i pracy Księdza Biskupa w dziele nauczania i przepowiadania Ewangelii. Odnotowane zarządzenia stanowią świadectwo troski Pasterza o nauczanie, wyjaśnianie prawd wiary i zdobywanie formacji duchowej i religijnej przez wiernych duchownych i świeckich, szczególnie tych, którzy nauczają jako kapłani czy katecheci. Wyływały one z poczucia pasterskiego obowiązku i troski o dobro wiernych oraz były realizowaniem zadań, które wynikały z prowadzonych działań duszpasterskich Kościoła w Polsce, a także stanowiły w wielu przypadkach własną inicjatywę Biskupa Włocławskiego zmierzającą do jak najowocniejszego realizowania posługi nauczania.

2. Akty ustawodawcze odnoszące się do posługi uświęcania

Biskup Wiesław Mering jako główny szafarz tajemnic Bożych zabiegał o to, „by wierni powierzeni jego pieczy dzięki sprawowaniu

⁴⁴ Por. *Do braci kapłanów* [bez daty], MDWł, 97(2014), nr 1, s. 40.

⁴⁵ Instytucja ta swoją działalność rozpoczęła zgodnie z decyzją bp. J. Zaręby w marcu 1981 r. pod nazwą Diecezjalnego Ośrodka Kształcenia Organistów. Od września tego roku rozpoczęto w nim realizację programu pięcioletniego studium organistowskiego nakreślonego przez Komisję Muzyki przy Episkopacie Polski. Por. *Powstał Diecezjalny Ośrodek Kształcenia Organistów*, KDWł, 64(1981), nr 3–4, s. 83.

⁴⁶ Por. *Nominacje i zmiany personalne*, MDWł, 96(2013), nr 9, s. 992; *Diecezjalne Studium Organistowskie ma nową siedzibę u św. Stanisława we Włocławku*, MDWł, 96(2013), nr 9, s. 994–995.

sakramentów wzrastali w łasce oraz poznawali tajemnicę paschalną i nią żyli⁴⁷. Realizując z całą gorliwością te zadania, rozumie posługę uświęcania jako dar i łaskę dla dawania samemu przykładu świętości i uświęcania innych, a jednocześnie zabiega aktami prawnymi o wzrost świętości wiernych duchownych i świeckich. Analizując zarządzenia Księdza Biskupa odnoszące się do posługi uświęcania należy powiedzieć, że odczuwa się w nich troskę prawodawcy diecezjalnego o rozwój życia religijnego i duchowego wiernych duchownych i świeckich, a także przebija z nich przekonanie, by służyły przybliżaniu wiernych do Boga i życia w łasce Bożej.

Jednymi z ważniejszych aktów ustawodawczych odnoszących się do posługi uświęcania były zarządzenia Biskupa Meringa dotyczące formacji i uświęcenia kapłanów, a także ich duchowo-intelektualnego rozwoju. Zdając sobie sprawę, iż od świętości, właściwej formacji i gorliwości prezbiterów zależy jakość i sposób prowadzenia duszpasterstwa, ogłasza i wydaje każdego roku, za pośrednictwem wikariusza biskupiego do spraw stałej formacji kapłanów, program stałej formacji kapłanów⁴⁸. W tym też celu każdego roku zarządza dzień modlitw o uświęcenie kapłanów diecezji wrocławskiej łącząc go z pielgrzymką do ważnych miejsc diecezji oraz z wydarzeniami w życiu diecezji i Kościoła powszechnego⁴⁹.

W program formacji stałej zostały też wpisane dwa jubileusze diecezjalne, a mianowicie 600-lecie konsekracji bazyliki katedralnej oraz trzydziesta rocznica śmierci Sługi Bożego kardynała Stefana Wyszyńskiego⁵⁰. Każdego też roku Ksiądz Biskup zarządza dzień skupienia dla kapłanów, szczególnie przed okresem Wielkiego Postu⁵¹, a także spotkania forma-

⁴⁷ Kan. 387 KPK; Por. Sobór Watykański II, Dekret *Christus Dominus*, n. 2.

⁴⁸ *Ramowy program formacji stałej prezbiterów diecezji wrocławskiej 2010*, MDWł, 93(2010), nr 2, s. 150–152; *Program formacji stałej prezbiterów diecezji wrocławskiej w roku 2011*, MDWł, 94(2011), nr 3, s. 261–265; *Program formacji stałej prezbiterów diecezji wrocławskiej w roku 2012*, MDWł, 95(2012), nr 1, s. 155–157; *Program formacji stałej prezbiterów diecezji wrocławskiej*, MDWł, 96(2013), nr 3, s. 333–336; *Program formacji stałej w diecezji wrocławskiej w roku 2014*, MDWł, 97(2014), nr 2, s. 132–143.

⁴⁹ *Diecezjalna pielgrzymka kapłanów do Ostrowąsa*, MDWł, 96(2013), nr 4, s. 462; *Doroczna pielgrzymka księży z diecezji wrocławskiej pod znakiem Krzyża ŚDM*, MDWł, 97(2014), nr 6, s. 640–643.

⁵⁰ *Program formacji stałej prezbiterów diecezji wrocławskiej w roku 2011...*, s. 263–264.

⁵¹ *Rejonowe skupienia kapłanów przed Wielkim Postem*, MDWł, 96(2013), nr 2, s. 193; *Rejonowe skupienia kapłanów przed Wielkim Postem*, MDWł, 97(2014), nr, 2, s. 131–132; *Rejonowe skupienia kapłanów przed Wielkim Postem*, MDWł, 98(2015), nr 2, s. 175.

cyjne dla młodszych kapłanów⁵² oraz dla kapłanów przygotowujących się do egzaminu proboszczowskiego⁵³. Dla tych ostatnich, spełniając wymóg kan. 521 § 3 KPK, jak też pragnąc dostosować formację intelektualną do aktualnych potrzeb duszpasterskich w diecezji, szczegółowo określił odnowiony sposób przeprowadzenia egzaminu proboszczowskiego oraz ustanowił nową komisję egzaminacyjną⁵⁴.

W związku z okresem *sede vacante* i konklawe, po rezygnacji dnia 28 lutego 2013 r. z urzędu Biskupa Rzymu papieża Benedykta XVI, Ksiądz Biskup najpierw skierował do diecezjan słowo pasterskie, wyrażając papieżowi wdzięczność i apelując o nieszukanie sensacji w tym wydarzeniu, jak też wzywając do modlitwy⁵⁵, po czym szczegółowo określał sprawę niewymieniania imienia papieża w modlitwie eucharystycznej, zalecając wytrwałą modlitwę o wybór nowego papieża, jak też zarządził, aby w niedzielę 10 marca we wszystkich kościołach przed błogosławieństwem odmówiono litanie do św. Józefa, o dar mądrości dla kolegium kardynałów na czas konklawe, a w najbliższą niedzielę po ogłoszeniu wyboru następcy św. Piotra, aby podczas mszy za parafian odśpiewano dziękczynne *Te Deum*⁵⁶. Po wyborze w dniu 13 marca 2013 r. kardynała Jorge Mario Bergoglio na papieża, który przyjął imię Franciszek, Ksiądz Biskup wystosował list gratulacyjny⁵⁷, zarządził w katedrze mszę dziękczynną za wybór papieża⁵⁸, jak też z Jego inicjatywy została zorganizowana pielgrzymka diecezji włocławskiej na spotkanie z nowym papieżem w Roku Wiary⁵⁹. W związku zaś

⁵² *Spotkanie formacyjne młodszych kapłanów*, MDWł, 96(2013), nr 4, s. 459–460; *Spotkanie formacyjne młodszych kapłanów*, MDWł, 96(2013), nr 9, s. 993.

⁵³ *Spotkanie formacyjne kapłanów przygotowujących się do egzaminu proboszczowskiego*, MDWł, 96(2013), nr 4, s. 461–462. *Spotkanie formacyjne kapłanów przygotowujących się do egzaminu proboszczowskiego*, MDWł, 96(2013), nr 9, s. 994.

⁵⁴ *Dekret w sprawie sposobu przeprowadzania egzaminu proboszczowskiego*, MDWł, 97(2014), nr 10, s. 1049–1051.

⁵⁵ *Słowo Biskupa Włocławskiego po złożeniu urzędu Biskupa Rzymu przez Ojca Świętego Benedykta XVI*, MDWł, 63(2013), nr 3, s. 317–319.

⁵⁶ *Zarządzenie Biskupa Włocławskiego na czas sede vacante i konklawe*, MDWł, 96(2013), nr 3, s. 320.

⁵⁷ *List gratulacyjny po wyborze papieża Franciszka*, MDWł, 96(2013), nr 4, s. 447.

⁵⁸ *Diecezjalne dziękczynienie za wybór na Stolicę Piotrową papieża Franciszka*, MDWł, 96(2013), nr 4, s. 471–472; por. *Homilia biskupa Wiesława Meringa podczas Mszy św. dziękczynnej za wybór papieża Franciszka*, MDWł, 96(2013), nr 4, s. 448–454.

⁵⁹ *Odezwa Biskupa Włocławskiego w związku z Diecezjalną Pielgrzymką w Roku Wiary do Rzymu*, MDWł, 96(2013), nr 10, s. 1073–1074; *Diecezja włocławska pielgrzymować będzie na spotkanie z papieżem Franciszkiem w Roku Wiary*, MDWł, 96(2013), nr 4, s. 462–463.

z ogólnoświatową inicjatywą adoracji eucharystycznej apelował, aby we wszystkich kościołach diecezji, w niedzielę 2 czerwca 2013 r. o godz. 17, zorganizować godzinną adorację Najświętszego Sakramentu w łączności z Ojcem Świętym w Roku Wiary⁶⁰. W nawiązaniu zaś do dekretu Penitencjarii Apostolskiej z 5 października 2012 r. o odpustach na Rok Wiary (trwający od 11 października 2012 r. do 24 listopada 2013 r.) Ksiądz Biskup wydał dekret regulujący i wyjaśniający kwestie dotyczące możliwości uzyskania odpustu zupełnego na terenie diecezji wrocławskiej⁶¹. Podobną regulację wydał odnośnie do Roku Życia Konsekwowanego (trwającego od pierwszej niedzieli Adwentu 2014 r. do 2 lutego 2016 r.)⁶².

Ksiądz Biskup jako ustawodawca partykularny wydał w omawianym okresie wiele zarządzeń odnoszących się do sprawowania sakramentów. Najpierw, mając na uwadze motu proprio Benedykta XVI *Summorum Pontificum*, regulujące możliwość sprawowania Eucharystii w rycie trydenckim⁶³, oraz kierując się wskazaniem Konferencji Episkopatu Polski⁶⁴, ustanowił Radę Liturgiczno-Pastoralną ds. Celebracji Mszy Świętej w Rycie Trydenckim, której zadaniem jest „przygotowanie presbiterów do tej posługi oraz włączenie Mszy św. trydenckiej w rozkład nabożeństw niedzielnych danej parafii”⁶⁵. Następnie, w związku z wprowadzeniem wspomnianej wcześniej nowej *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, zarządził, aby od roku szkolnego 2012/2013 do pierwszej Komunii świętej przystępowały (w parafii zamieszkania rodziców) dzieci z trzecich klas szkół podstawowych, zaś do Komunii rocznicowej – z czwartych. Odwołując się do wytycznych kanonu 914 KPK, przypomniał również, że ocena stanu przygotowania dziecka, na

⁶⁰ *Apel o włączenie się w inicjatywę adoracji eucharystycznej w jedność z Ojcem Świętym*, MDWł, 96(2013), nr 6, s. 680.

⁶¹ *Dekret o odpustach na Rok Wiary w Diecezji Wrocławskiej*, MDWł, 95(2012), nr 11, s. 1066–1068.

⁶² *Dekret o odpustach na Rok Życia Konsekwowanego w diecezji wrocławskiej, 8.12.2014*, MDWł, 98(2015), nr 1, s. 39–40.

⁶³ Por. Benedykt XVI, List apostolski motu proprio *Summorum Pontificum*, MDWł, 90(2007), nr 9, s. 717–723; tenże, *List do biskupów z okazji opublikowania motu proprio „Summorum Pontificum”*, MDWł, 90(2007), nr 11, s. 961–967.

⁶⁴ Por. Konferencja Episkopatu Polski, *Wskazania Konferencji Episkopatu Polski dla diecezji polskich dotyczące sprawowania Mszy św. według ogłoszonego przez papieża Benedykta XVI listu apostolskiego w formie motu proprio „Summorum Pontificum”*, MDWł, 90(2007), nr 11, s. 982–985.

⁶⁵ *Dekret ustanawiający Radę Liturgiczno-Pastoralną ds. Celebracji Mszy św. w Rycie Trydenckim*, MDWł, 95(2012), nr 2, s. 150–151.

co zwracał uwagę wcześniej⁶⁶, oraz decyzja o dopuszczeniu go do Eucharystii należą do miejscowego proboszcza⁶⁷. W trosce zaś o używanie do sprawowania Mszy świętej wina spełniającego wymogi kanoniczne i liturgiczne określone przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, wydał licencję dla dostawcy wina mszalnego na terenie diecezji włocławskiej⁶⁸.

Poprzez swoje zarządzenia Ksiądz Biskup regulował również kwestie związane ze sprawowaniem sakramentu pokuty, co wyrażało się w przypominaniu kapłanom wielkiej ich roli, konieczności wrażliwości i stosowania norm prawnych, jak i troski o wiernych przystępujących do tego sakramentu, a przede wszystkim udzielał kapłanom władzy rozgrzeszania penitentów pozostających w karze ekskomuniki⁶⁹. Mając zaś na względzie dobro duchowe wiernych, przypomniał również prezbiterom, podejmującym posługę w konfesjonale w katedrze podczas jubileuszu 600. rocznicy jej konsekracji, o posiadanej przez nich władzy rozgrzeszania penitentów w takich przypadkach⁷⁰. Ze względu zaś na zwiększoną liczbę sanktuariów, odnosząc się do statutów 261 i 177 Drugiego Synodu Diecezji Włocławskiej, rozszerzył władzę rozgrzeszania penitentów pozostających w ekskomunice zaciągniętej z racji *procuratio abortus* i udzielił jej spowiednikom pełniącym posługę sakramentalną we wszystkich sanktuariach diecezji⁷¹.

Należy zauważyć i podkreślić, iż Biskup Wiesław Mering rozwinął w diecezji posługę nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej, jednocześnie uszczegóławiając kompetencje i zobowiązania wynikające z postanowień zmodyfikowanej *Instrukcji Konferencji Episkopatu Polski w sprawie formacji i sposobu wykonywania posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii*

⁶⁶ Zarządzenie w sprawie przygotowania dzieci do pierwszej komunii świętej, MDWł, 93(2010), nr 6, s. 557–558; por. kan. 913 KPK.

⁶⁷ Zarządzenie dotyczące pierwszej i rocznicowej komunii świętej, MDWł, 95(2012), nr 3, s. 250–251.

⁶⁸ Licencja dla dostawcy wina mszalnego, MDWł, 96(2013), nr 6, s. 682.

⁶⁹ Władzy takiej udzielił wszystkim kapłanom spowiadającym w kaplicy Miłosierdzia Bożego w kościele p.w. Najświętszego Serca Jezusowego w Sieradzu, stosownie do kanonu 1398 KPK. Dekret udzielający władzy rozgrzeszania penitentów w kaplicy Miłosierdzia Bożego w Sieradzu, MDWł, 91(2008), nr 6, s. 559–560.

⁷⁰ Przypomnienie w sprawie władzy rozgrzeszania penitentów skierowane do kapłanów podejmujących posługę w konfesjonale we włocławskiej bazylice katedralnej podczas Roku Jubileuszowego, MDWł, 94(2011), nr 4, s. 359.

⁷¹ Dekret w sprawie rozgrzeszania penitentów pozostających w ekskomunice zaciągniętej z racji *procuratio abortus*, MDWł, 96(2013), nr 11, s. 1199; por. kan. 1398 KPK.

*Świętej*⁷². Zadbał nadto o formację permanentną szafarzy nadzwyczajnych organizując dla nich spotkania formacyjne⁷³.

Akty ustawodawcze w zakresie realizowania posługi uświęcania to także ustanowienie przez Biskupa Włocławskiego w omawianym okresie kolejnych sanktuariów na terenie diecezji. Do ustanowionych wcześniej: św. Maksymiliana Kolbego w Zduńskiej Woli⁷⁴, bł. Bogumiła w Dobrowie⁷⁵, Matki Bożej Bolesnej w Skulsku⁷⁶ oraz Matki Bożej Łaskawej Niezawodnej Nadziei w kościele Ojców Franciszkanów we Włocławku⁷⁷ dołączył sanktuaria: bł. ks. Wincentego Matuszewskiego i bł. ks. Józefa Kurzawy – męczenników Eucharystii i jedności kapłańskiej w Osiecinach⁷⁸, Męczeństwa bł. ks. Jerzego Popiełuszki we Włocławku⁷⁹, Przemienienia Pańskiego w Galewie⁸⁰, Matki Bożej Łaskawej Księżnej Kujaw w Błennej⁸¹ oraz Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Radziejowie⁸². Poprzez swoje decyzje pragnął przyczynić się do uczenia i rozwoju tych miejsc oraz stworzyć w nich miejsce szczególnego kultu i pielgrzymek. Szczególną

⁷² Por. Konferencja Episkopatu Polski, *Modyfikacja instrukcji w sprawie formacji i sposobu wykonywania posługi nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej z dnia 22 czerwca 1991 r.*, MDWł, 90(2007), nr 3, s. 238–246; J. Gręźlikowski, *Nadzwyczajny szafarz Komunii Świętej w świetle zmodyfikowanej instrukcji Konferencji Episkopatu Polski*, MDWł, 90(2007), nr 12, s. 1161–1176.

⁷³ Por. *Ustanowienie nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej*, MDWł, 91(2008), nr 1, s. 114; *Ustanowienie nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej*, MDWł, 95(2012), nr 3, s. 265–266; *Bp Wiesław Mering ustanowił nowych nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej*, MDWł, 95(2012), nr 4, s. 404–406; *Bp Mering ustanowił 37 nadzwyczajnych szafarzy Komunii Świętej*, MDWł, 97(2014), nr 1, s. 64–65.

⁷⁴ *Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Maksymiliana Kolbego w kościele p.w. Wniebowzięcia NMP w Zduńskiej Woli*, KDWł, 87(2004), nr 6, s. 539.

⁷⁵ *Dekret ustanawiający sanktuarium błogosławionego Bogumiła, biskupa*, MDWł, 90(2007), nr 1, s. 37–38.

⁷⁶ *Dekret ustanawiający Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skulsku*, KDWł, 88(2005), nr 10, s. 590.

⁷⁷ *Dekret ustanawiający kościół Franciszkanów we Włocławku Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej Niezawodnej Nadziei*, MDWł, 92(2009) nr 12, s. 1134–1135.

⁷⁸ *Dekret ustanawiający sanktuarium bł. Ks. Wincentego Matuszewskiego i bł. Ks. Józefa Kurzawy – męczenników Eucharystii i jedności kapłańskiej w Osiecinach*, MDWł, 93(2010), nr 5, s. 411–412.

⁷⁹ *Dekret ustanawiający Sanktuarium Męczeństwa bł. ks. Jerzego Popiełuszki we Włocławku*, MDWł, 94(2011), nr 7–8, s. 721–722.

⁸⁰ *Dekret ustanawiający sanktuarium Przemienienia Pańskiego w Galewie*, MDWł, 96(2013), nr 6, s. 679–680.

⁸¹ *Dekret ustanawiający sanktuarium Matki Bożej Łaskawej Księżnej Kujaw w Błennej*, MDWł, 97(2014), nr 10, s. 1051–1053.

⁸² *Dekret ustanawiający sanktuarium Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Radziejowie*, MDWł, 97(2014), nr 10, s. 1053–1054.

troską otacza Książd Biskup sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Świnicach Warckich⁸³, a także ustanowione 5 czerwca 2011 r. sanktuarium bł. ks. Jerzego Popiełuszki we Włocławku⁸⁴, gdzie 6 czerwca 2015 r. zostało otwarte multimedialne muzeum bł. ks. Jerzego Popiełuszki⁸⁵.

Ważnym aktem prawnym na płaszczyźnie posługi uświęcania był dekret Księdza Biskupa zatwierdzający tekst nabożeństwa litanii do błogosławionego Leona Nowakowskiego, w którym w oparciu o kan. 838 § 4 i 839 § 2 KPK podano do publicznego odmawiania i rozprowadzania wśród wiernych tekstu litanii⁸⁶, a także zarządzenie wprowadzające odmawianie modlitwy do św. Michała Archanioła po zakończeniu każdej Mszy świętej⁸⁷, które było odzewem na bezprzykładne, częste i niesprawiedliwe ataki na papieża Benedykta XVI i Kościół katolicki⁸⁸, a ostatnio zarządzenie nakazujące odmawianie na koniec Mszy świętej modlitwy w intencji rodzin, w związku z mającym się odbyć Synodem Biskupów w 2016 r.⁸⁹

Aktami prawnymi wpisującymi się w posługę uświęcania są ponadto zarządzenia Księdza Biskupa odnoszące się do organizacji Światowych Dni Młodzieży, jakie decyzją Ojca Świętego Franciszka mają się odbyć

⁸³ *Dekret ustanawiający Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Faustyny*, KDWi 9(2002) nr 9, s. 515; *Akt wmurowania kamienia węgielnego w mury nowej części kościoła p.w. św. Kazimierza – sanktuarium urodzin i chrztu siostry Faustyny w Świnicach Warckich*, KDWi, 88(2005), nr 9, s. 510–511; *Słowo wprowadzające Biskupa Włocławskiego Wiesława Meringa na uroczystościach dziękczynnych z okazji 100. rocznicy urodzin św. siostry Faustyny w Świnicach Warckich 18 sierpnia 2005 r.*, KDWi 88(2005), nr 9, s. 511–512; *Apel o pomoc materialną dla sanktuarium urodzin i chrztu św. siostry Faustyny w Świnicach Warckich*, KDWi, 87(2004), nr 3, s. 136–137; *Diecezjalna pielgrzymka dzieci pierwszokomunijskich do Świnic Warckich*, MDWi, 89(2006), nr 7–8, s. 738–739; *Dekret zezwalający na erygowanie domu zakonnego Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Świnicach Warckich*, MDWi, 89(2006), nr 9, s. 828–829.

⁸⁴ *Dekret ustanawiający Sanktuarium Męczeństwa bł. ks. Jerzego Popiełuszki we Włocławku*, MDWi, 94(2011), nr 7–8, s. 721–722; *Dekret ustanawiający Zespół ds. Projektu Zagospodarowania Miejsca Męczeńskiej Śmierci ks. Jerzego Popiełuszki*, MDWi, 92(2009), nr 9, s. 851; *Dekret powołujący Komisję do Spraw Przygotowania Diecezjalnej Uroczystości Dziękczynienia za beatyfikację ks. Jerzego Popiełuszki*, MDWi, 93(2010), nr 3, s. 369–370; *W sanktuarium Męczeństwa bł. ks. Jerzego Popiełuszki we Włocławku biskup Mering odślonił tablicę ofiar tragedii smoleńskiej*, MDWi, 95(2012), nr 11, s. 1109–1111; *Przemówienie na rozpoczęcie Mszy św. z okazji 30. rocznicy śmierci bł. Ks. Jerzego Popiełuszki*, MDWi, 97(2014), nr 11, s. 1187–1191.

⁸⁵ <http://www.diecezja.wloclawek.pl/news/20,aktualnosci/2064,wloclawek-otwarciemultimedialnego-muzeum-bl-ks-j-popieluszki> (9.06.2015).

⁸⁶ *Dekret zatwierdzający tekst nabożeństwa litanii do bł. Leona Nowakowskiego*, MDWi, 95(2012) nr 4, s. 365–367.

⁸⁷ *List w sprawie wprowadzenia modlitwy do św. Michała Archanioła*, MDWi, 92(2009), nr 4, s. 403–404.

⁸⁸ Tamże, s. 403.

⁸⁹ <http://www.diecezja.wloclawek.pl/> (9.06.2015).

w 2016 r. w Krakowie. Najpierw w związku z pielgrzymką Krzyża Świątowych Dni Młodzieży i ikony *Salus Populi Romani* po diecezji skierował do diecezjan list pasterski, w którym apelował do „podjęcia wysiłków, by młodzież diecezji wrocławskiej dobrze przygotowała się do Świątowych Dni Młodzieży”⁹⁰, po czym wydał dekret ustanawiający Diecezjalne Centrum Świątowych Dni Młodzieży, którego celem będzie koordynacja przygotowań do tych dni w diecezji wrocławskiej⁹¹. Diecezjalnym koordynatorem Świątowych Dni Młodzieży 2016 został ks. dr Artur Niemira – kanclerz Kurii, a w skład Diecezjalnego Centrum weszło ośmiu księży oraz szesnastu młodych wiernych świeckich⁹². W owocne zorganizowanie i przeżycie tego wydarzenia oraz duszpasterstwa młodzieży wpisuje się promulgowany w listopadzie 2013 r. przez Księdza Biskupa Statut Rad Duszpasterstwa Młodzieży w Diecezji Wrocławskiej⁹³.

Do realizowania biskupiej posługi uświęcania należy też zaliczyć ważną regulację prawną dotyczącą pogrzebu i cmentarzy, dostosowującą prawo pogrzebowe diecezji wrocławskiej do aktualnie obowiązujących przepisów kościelnych i państwowych w tym względzie. Otóż dnia 12 września 2011 r. Ksiądz Biskup wydał *Instrukcję w sprawie pogrzebu*⁹⁴, w której zawarł ważne regulacje prawnoduszpasterskie, zaznaczając, iż „wierni zmarli powinni być pochowani zgodnie z przepisami prawa i zachowaniem przepisów liturgicznych zawartych w Obrzędach pogrzebu dostosowanych do zwyczajów diecezji polskich i zatwierdzonych przez Konferencję Episkopatu Polski, jak też przepisy regulujące pogrzeb kościelny, a zawarte w kanonach 1176–1185 Kodeksu prawa kanonicznego”⁹⁵. Weszła ona w życie 1 listopada 2011 r., a w swojej treści zawiera wiele regulacji i wyjaśnień odnoszących się do pogrzebu kościelnego, sprawowania obrzędów pogrzebowych i ich celebracji, kwestii odmowy pogrzebu kościelnego lub ograniczenia jego formy, traktowania osób zmarłych, które popełniły samobójstwo. Pasterz Diecezji zamieścił w *In-*

⁹⁰ *List pasterski przed pielgrzymką Krzyża Świątowych Dni Młodzieży po diecezji wrocławskiej*, MDWł, 97(2014), nr 6, s. 593–598; zob. *Homilia na powitanie Krzyża ŚDM i ikony Salus Populi Romani w diecezji wrocławskiej*, MDWł, 97(2014), nr 6, s. 605–610.

⁹¹ *Dekret ustanawiający Diecezjalne Centrum ŚDM*, MDWł, 97(2014), nr 6, s. 615–617.

⁹² Zob. tamże; zob. *Propozycja ewangelizacyjna dla młodzieży diecezji wrocławskiej w ramach przygotowań do ŚDM 2016*, MDWł, 97(2014), nr 3, s. 273–274.

⁹³ *Statut Rad Duszpasterstwa Młodzieży w Diecezji Wrocławskiej*, MDWł, 96(2013), nr 12, s. 1335–1345.

⁹⁴ *Instrukcja w sprawie pogrzebu*, MDWł, 94 (2011), nr 10, s. 1021–1037.

⁹⁵ Por. tamże, s. 1021.

strukcji również normy prawne dotyczące prowadzenia księgi zmarłych, ksiąg i opłat cmentarnych, ponownego użycia grobu i ekshumacji, a także sprawy kremacji⁹⁶. Do powyższej *Instrukcji w sprawie pogrzebu* Pasterz Diecezji zatwierdził *Regulamin cmentarzy rzymskokatolickich w diecezji wrocławskiej*, który jest zgodny i uzupełnia uregulowania *Instrukcji*⁹⁷, a jego celem była troska o cmentarze jako miejsca święte, zapewnienie należytej czci zmarłym oraz właściwie administrowanie nimi, utrzymanie porządku i właściwego stanu estetycznego. Znajdujemy tutaj przepisy ogólne, postanowienia porządkowe, zasady dysponowania grobem i ponoszenia opłat, a także zasady wykonywania prac i usług przez podmioty niezależne od administratora cmentarza⁹⁸.

W nurt działalności zmierzającej do realizacji posługi uświęcania, aczkolwiek nie wprost o charakterze ściśle ustawodawczym, a o których należy tutaj wspomnieć, gdyż ściśle zarezerwowane są biskupowi diecezjalnemu, wpisują się poświęcenia kościołów, kaplic i innych obiektów i przedmiotów kultu Bożego. Poprzez sprawowanie tych aktów kultu Bożego i obrzędów Ksiądz Biskup Mering przybliżył wiernym prawdę o znaczeniu miejsc świętych. Sprawowanie misji uświęcania to także troska Biskupa Wrocławskiego o powołania i Wyższe Seminarium Duchowne⁹⁹, o pielgrzymki diecezjalne idące na Jasną Górę¹⁰⁰, coroczne spotkania z pielgrzymami, zwracanie się do nich ze słowem biskupim i zachętą. Brał też udział w pielgrzymkach maturzystów na Jasną Górę, spotykając się z młodzieżą, sprawując Eucharystię i głosząc słowo Boże oraz organizując dla nich rekolekcje w seminarium duchownym¹⁰¹. Szczególnym miejscem pełnienia przez Księdza Biskupa posługi uświęcania jest katedra wrocławska – „serce liturgicznego życia diecezji”¹⁰². To w niej, jako swoim kościele biskupim, Ksiądz Biskup udziela święceń diakonatu i prezbite-

⁹⁶ Por. tamże, s. 1034–1036.

⁹⁷ *Regulamin cmentarzy rzymskokatolickich w diecezji wrocławskiej*, MDWł, 94(2011), nr 10, s. 1057–1068.

⁹⁸ Zob. tamże, s. 1057–1068.

⁹⁹ *Odezwa Biskupa Wrocławskiego w sprawie modlitwy o powołania*, MDWł, 96(2013), nr 5, s. 576–577; *Odezwa w sprawie zbiórki na Wyższe Seminarium Duchowne we Wrocławku*, MDWł, 96(2013), nr 5, s. 577–578; *Odezwa Biskupa Wrocławskiego w sprawie modlitwy o powołania*, MDWł, 97(2014), nr 6, s. 505–506.

¹⁰⁰ *List pasterski przed Pieszą Pielgrzymką Diecezji Wrocławskiej na Jasną Górę*, MDWł, 96(2013), nr 7–8, s. 812–815.

¹⁰¹ *Rekolekcje dla maturzystów*, MDWł, 97(2014), nr 1, s. 52.

¹⁰² *Odezwa w sprawie zbiórki na katedrę wrocławską*, MDWł, 96(2013) nr 9, s. 973–974.

ratu, tu spotyka się z kapłanami i wiernymi diecezji i miasta biskupiego, tu dokonują się ważne i uroczyste zgromadzenia związane z ważnymi i wyjątkowymi wydarzeniami w Kościele powszechnym i lokalnym, w jej blasku dojrzewają również do swojej misji kapłańskiej alumni.

Przedstawione akty ustawodawcze o charakterze realizowania biskupiej misji uświęcania, a także przytoczona fragmentarycznie działalność poza ściśle prawną Pasterza Kościoła Włocławskiego wskazują, jak bardzo leżała na sercu Księdzu Biskupowi troska o uświęcenie wiernych powierzonych jego pasterskiej pieczy. Z przeglądu ukazanych zarządzeń oraz działań pasterskich Księdza Biskupa podejmowanych w zakresie misji uświęcania widać wyraźnie, jak olbrzymi jest wkład osobisty, szczególnie ustawodawczy, administracyjno-apostolski i organizacyjno-duszpasterski Pasterza Diecezji w dzieło budowania królestwa Bożego w duszach powierzonych Jego opiece kapłanów, osób zakonnych i wiernych świeckich.

3. Rządzenie i kierowanie wspólnotą diecezjalną

Na Biskupie Wiesławie Meringu – jako na biskupie diecezjalnym – ciąży obowiązek rządzenia powierzonym Kościołem partykularnym, a więc wykonywanie i sprawowanie władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej¹⁰³. Władza ta służy do kierowania i rządzenia diecezją oraz do realizacji misji nauczania i uświęcania wiernych. Stąd biskupi urząd pasterski jest władzą w pełnym tego słowa znaczeniu, rozumianą jednak jako służba¹⁰⁴. By zatem wspólnota diecezjalna, którą biskup kieruje, mogła osiągnąć swój właściwy cel, biskup diecezjalny musi w niej skutecznie i owocnie wypełniać swoje obowiązki rządzenia¹⁰⁵.

Podczas swego pasterzowania Biskup Wiesław Mering wydał bardzo wiele różnych aktów ustawodawczych, dekretów i zarządzeń, których celem była troska o właściwe funkcjonowanie różnych instytucji i urzędów, które mają za cel wspomaganie go w zarządzie diecezją i pomoc w realizowaniu posługi nauczania i uświęcania. Wiele z nich reorganizował i powoływał nowe celem przystosowania do nowej rzeczywistości duszpasterskiej; okre-

¹⁰³ Zob. kan. 391 KPK.

¹⁰⁴ O czym przypomniał w 2010 r. papież Benedykt XVI wskazując, iż biskup „ma być mocny i stanowczy, sprawiedliwy i pogodny, ażeby w mądry sposób wykonywał swoją władzę, rozeznawał osoby, rzeczywistość i wydarzenia”. Benedykt XVI, *Przemówienie do nowo mianowanych biskupów z 13 IX 2010 r.*, OsRomPol, 31(2010), nr 11, s. 16–17.

¹⁰⁵ Zob. Sobór Watykański II, Dekret *Christus Dominus*, n. 22.

ślał i czynił korektę struktur administracyjnych diecezji (dekanatów i parafii), zabiegał o zdobywanie funduszy i przejawiał troskę o stan majątkowo-finansowy diecezji, konserwację zabytków, rozwój zaplecza duszpasterskiego oraz gorliwych współpracowników w osobach kapłanów, zakonników i wiernych świeckich. Od początku swej posługi biskupiej w Kościele Włocławskim Ksiądz Biskup poprzez przeprowadzone zmiany instytucjonalne, personalne i strukturalne różnych urzędów i instytucji diecezjalnych, jak też uporządkowanie zastanych struktur administracyjno-organizacyjnych i duszpasterskich¹⁰⁶ i erylowanie nowych, daje świadectwo swego przekonania, iż dobrze zorganizowany i funkcjonujący aparat administracyjno-duszpasterski ma realne przełożenie na całość życia religijnego i jakość duszpasterskiej posługi. Stąd Jego zdecydowane działania na tym polu.

W omawianym okresie, 27 grudnia 2013 r., Biskup Mering powołał na pięcioletnią kadencję nową Radę Kapłańską Diecezji Włocławskiej¹⁰⁷. Była to trzecia z kolei rada powołana zgodnie z kan. 495 § 1 i 497 KPK, ale według nowej ordynacji, jaką ustanowił Ksiądz Biskup 9 listopada 2008 r.¹⁰⁸ i zaczęła działać według nowego statutu¹⁰⁹. Wcześniejsze były powołane: 21 grudnia 2003 r.¹¹⁰ oraz 22 grudnia 2008 r.¹¹¹ Następnie, w oparciu o kan. 502 KPK, w omawianym okresie, Ksiądz Biskup powołał 22 stycznia 2014 r. na pięcioletnią kadencję ośmioosobowe Kolegium Konsultorów Diecezji Włocławskiej¹¹², co wcześniej czynił: 21 grudnia 2003 r.¹¹³ i 22 grudnia 2008 r.¹¹⁴ W tym miejscu należy zaznaczyć, że Ksiądz Biskup Wiesław Mering jest pierwszym Biskupem Włocławskim, który na progu pełnienia swej posługi w 2003 r. ustanowił Radę Biskupią¹¹⁵, która do dnia

¹⁰⁶ Zob. J. Gręźlikowski, *Biskup Wiesław Alojzy Mering Pasterz Kościoła Włocławskiego. W dziesięciolecie działalności pasterskiej...*, art. cyt., s. 123–155.

¹⁰⁷ *Dekret powołujący Radę Kapłańską Diecezji Włocławskiej*, MDWł, 97(2014), nr 1, s. 38–39.

¹⁰⁸ *Ordynacja wyborcza do Rady Kapłańskiej Diecezji Włocławskiej*, MDWł, 91(2008), nr 12, s. 1119–1122.

¹⁰⁹ *Statut Rady Kapłańskiej Diecezji Włocławskiej, 9.11.2008*, MDWł, 91(2008), nr 12, s. 1115–1119.

¹¹⁰ *Sprawy personalne*, KDWł, 86(2003), nr 12, s. 733–734.

¹¹¹ *Dekret powołujący Radę Kapłańską Diecezji Włocławskiej*, MDWł, 92(2009), nr 1, s. 99–100.

¹¹² *Dekret powołujący Kolegium Konsultorów Diecezji Włocławskiej*, MDWł, 97(2014), nr 2, s. 127–128.

¹¹³ *Sprawy personalne. Nominacje. Kolegium Konsultorów*, KDWł, 86(2003), nr 12, s. 735.

¹¹⁴ *Dekret powołujący Kolegium Konsultorów Diecezji Włocławskiej*, MDWł, 92(2009), nr 1, s. 101.

¹¹⁵ *Rada Biskupia*, „Biuletyn Kurii Diecezji Włocławskiej”, 2003, nr 4, s. 6.

dzisiejszego wspomaga Dostojnego Jubilata w zarządzie diecezją i nie jest organem powołanym tylko formalnie, ale żywym, obradującym regularnie organem doradczym. Stosując się natomiast do wymogów prawodawcy kościelnego, określającego sposób postępowania biskupa diecezjalnego przy usuwaniu proboszczów z przyczyn szkodliwości lub nieskuteczności działania duszpasterskiego¹¹⁶, Ksiądz Biskup ustanowił zespół trzech kapłanów, wybranych przez Radę Kapłańską, którego celem jest służenie i pomoc Biskupowi w przeprowadzeniu badania mającego na celu ustalenie przyczyn, dla których posługiwanie jakiegoś proboszcza staje się szkodliwe lub nieskuteczne i konieczne jest rozpoczęcie procedury jego usunięcia¹¹⁷.

W nurt omawianych zarządzeń wpisuje się ważna regulacja dotycząca kapituł istniejących w diecezji włocławskiej. Otóż z woli i polecenia Księdza Biskupa zostały zmodyfikowane, zatwierdzone i promulgowane w Wielki Czwartek, 28 marca 2013 r., statuty Włocławskiej Kapituły Bazyliki Katedralnej¹¹⁸, Kapituły Kolegiaty Uniejowskiej¹¹⁹ i Kapituły Kolegiaty Sieradzkiej¹²⁰. Regulacja ta miała na celu przede wszystkim ujednolicenie przepisów określających działalność kapituł, jak też uproszczenie dotychczasowych regulacji i zwiększenie odniesień do obowiązującego Kodeksu Prawa Kanonicznego. Podobny statut, ale w odniesieniu do Archiwum Diecezjalnego we Włocławku, promulgował Ksiądz Biskup na początku 2015 r. Mając zaś na względzie zmiany organizacyjne w strukturze diecezji oraz normy kodeksowe, Biskup Mering określił cele i zadania archiwum, zasoby archiwalne oraz organizację archiwum¹²¹, określając również regulamin Archiwum Diecezjalnego¹²².

Do ważnych ostatnich regulacji Biskupa Wiesława Meringa należy zaliczyć korektę granic administracyjnych dekanatów. Kierując się potrzebami duszpasterskimi i dobrem diecezji, celem wsparcia i usprawnienia pasterzowania poprzez wspólne działania w obrębie dekanatów, a jak mówi kan. 374 § 2 KPK – wikariatów rejonowych, po licznych konsultacjach, Ksiądz Biskup przeprowadził reorganizację struktur dekanalnych

¹¹⁶ Zob. kan. 1740 KPK.

¹¹⁷ *Dekret ustanawiający zespół, o którym mowa w kan. 1742 § 1 KPK*, MDWł, 93(2010) nr 5, s. 479; por. kan. 1742 § 1 KPK.

¹¹⁸ *Statuty Włocławskiej Kapituły Bazyliki Katedralnej*, MDWł, 96(2013), nr 5, s. 533–543.

¹¹⁹ *Statuty Kapituły Kolegiaty Uniejowskiej*, MDWł, 96(2013), nr 5, s. 543–552.

¹²⁰ *Statuty Kapituły Kolegiaty Sieradzkiej*, MDWł, 96(2013), nr 5, s. 553–562.

¹²¹ *Statut Archiwum Diecezjalnego we Włocławku*, MDWł, 98(2015), nr 2, s. 163–168.

¹²² *Regulamin Archiwum Diecezjalnego we Włocławku*, MDWł, 98(2015), nr 2, s. 169–174.

w diecezji poprzez włączenie lub wyłączenie poszczególnych parafii z określonych dekanatów (dobrskiego, kolskich I i II, konińskich I, II i III, piotrkowskiego, sompoleńskiego i warckiego), rozwiązanie dekanatów kolskiego I i kolskiego II, a w to miejsce utworzenie dekanatu kolskiego, jak też ustanowienie dekanatu kościeleckiego¹²³. Po tej zmianie diecezja podzielona jest obecnie na trzydzieści trzy dekanaty. Jednocześnie Ksiądz Biskup ustanowił nowych dziekanów, wicedziekanów i ojców duchownych dla poszczególnych dekanatów¹²⁴. Przeprowadzona reorganizacja wymusiła wydanie rozporządzenia w sprawie zmian ustaleń co do wizytacji kanonicznych w roku 2015¹²⁵. W omawianym okresie Ksiądz Biskup nie erygował żadnej nowej parafii, wydał zaś dekret w sprawie zmiany granic parafii Wielgie i Czarne¹²⁶ oraz przywrócił parafii Dzierzawy jej pierwotną nazwę: parafia Miłosierdzia Bożego¹²⁷ oraz nakazał używanie właściwej nazwy parafii w Mąkoszynie – św. Jakuba Apostoła¹²⁸.

W przeglądzie aktów ustawodawczych w dziedzinie kierowania diecezją znajdujemy w omawianym okresie zarządzenia Księźda Biskupa odnoszące się do dóbr doczesnych Kościoła i właściwego administrowania nimi¹²⁹. We wcześniejszym opisywanym już okresie było ich bardzo wiele, obecnie należy zwrócić uwagę na zarządzenie nakazujące, aby wszystkie kolekty zbierane w bazylice katedralnej podczas wszystkich spotkań jubileuszowych były przekazywane do kurii diecezjalnej¹³⁰, jak też na zarządzenie, aby począwszy do 2010 r. każda parafia diecezji przez okres trzech lat przekazywała fundusze na przeprowadzanie inwestycji diecezjalnych (renowacja katedry, rozbudowa Muzeum Diecezjalnego, remont biblioteki seminaryjnej)¹³¹. Mając natomiast na uwadze koniecz-

¹²³ *Dekret o zmianie granic administracyjnych dekanatów w diecezji wrocławskiej*, MDWł, 98(2015), nr 3, s. 257–262.

¹²⁴ *Nominacje dziekanów, wicedziekanów i ojców duchownych, z dniem 1.03.2015 r.*, MDWł, 98(2015), nr 3, s. 289–294.

¹²⁵ *Rozporządzenie w sprawie wizytacji kanonicznych w roku 2015 po korekcie administracyjnej granic dekanatów*, MDWł, 98(2015), nr 3, s. 262–263.

¹²⁶ *Dekret o zmianie granic parafii Wielgie/Czarne*, MDWł, 97(2014), nr 10, s. 1054–1055.

¹²⁷ *Dekret o przywróceniu pierwotnej nazwy parafii w Dzierzawach*, MDWł, 95(2012), nr 7–8, s. 701–702.

¹²⁸ Zob. Archiwum Kurii Diecezjalnej: teczka: par. Mąkoszyn.

¹²⁹ Por. kan. 392 § 2 i 1276 KPK.

¹³⁰ *Dekret dotyczący kolekty w bazylice katedralnej podczas uroczystości Roku Jubileuszowego*, MDWł, 94(2011) nr 3, s. 255.

¹³¹ *Zarządzenie w sprawie zbiórki ofiar kolędowych na cele diecezjalne*, MDWł, 93(2010), nr 1, s. 81–82.

ność pozyskania środków na właściwe funkcjonowanie innych instytucji diecezjalnych, osobnym dekretem Ksiądz Biskup zarządzał, aby parafie, które wydzierzawiają operatorom telefonii komórkowej lub szerokopasmowego Internetu obiekty sakralne lub inne obiekty parafialne, albo grunt w celu zainstalowania stacji bazowych, przekazywały 30% dochodu netto pozyskanego z dzierżawy na rzecz diecezji¹³². Zarządzenia te przyczyniły się do ponownego otwarcia i poświęcenia w dniu 24 czerwca 2013 r. Muzeum Diecezjalnego we Włocławku¹³³, jak też przeprowadzenia prac remontowych w budynku Wyższego Seminarium Duchownego, które zostały zakończone w listopadzie 2014 r., a odnowiony gmach kłerycki poświęcił nuncjusz apostolski w Polsce abp Celestyno Migliore¹³⁴, jak też poświęcenia odnowionej siedziby Sądu Kościelnego Diecezji Włocławskiej¹³⁵.

Podczas omawianego okresu działalności pasterskiej Biskupa Wiesława Meringa bardzo ważnym wydarzeniem była wizyta *ad limina apostolorum*, którą Ksiądz Biskup odbył do Rzymu w dniach od 30 stycznia do 11 lutego 2014 r. wraz z biskupem pomocniczym Stanisławem Gębickim¹³⁶. Była to Jego druga wizyta *ad limina apostolorum*, zgodnie bowiem z kan. 400 KPK, każdy biskup diecezjalny w tym roku, w którym jest zobowiązany do złożenia Ojcu Świętemu sprawozdania, powinien udać się do Rzymu celem uczczenia grobów świętych Apostołów Piotra i Pawła oraz stawić się przez Biskupem Rzymskim, któremu składa sprawozdanie z działalności duszpasterskiej swojej diecezji. Ksiądz Biskup został przyjęty przez papieża Franciszka na audiencji w dniu 1 lutego, podczas której miał możliwość osobistego spotkania z papieżem. Złożył również wizyty w papieskich urzędach: sześciu kongregacjach oraz Papieskiej Radzie ds. Kultury¹³⁷. Przynajmniej rok wcześniej Ksiądz Biskup przedłożył na

¹³² Zarządzenie w sprawie dochodów pochodzących z dzierżawy operatorom telefonii komórkowej lub Internetu, MDWł, 94(2011), nr 1, s. 45–46.

¹³³ W 2005 r. muzeum to było otwarte przez Księdza Biskupa, po czym podjęto jego przebudowę. *Zakończyły się prace budowlane przy budynku Muzeum Diecezjalnego*, MDWł, 96(2013), nr 5, s. 608–610.

¹³⁴ *Nuncjusz Apostolski w Polsce poświęcił odnowiony gmach Seminarium Duchownego we Włocławku*, MDWł, 97(2014), nr 12, s. 1366–1369.

¹³⁵ *Biskup Wiesław Mering poświęcił odnowioną siedzibę Sądu Kościelnego Diecezji Włocławskiej*, MDWł, 95(2012), nr 12, s. 1226–1228.

¹³⁶ *Po ponad ośmiu latach od poprzedniej odbyła się wizyta „ad limina apostolorum” polskich biskupów*, MDWł, 97(2014), nr 3, s. 234–237.

¹³⁷ Tamże; por. *Biskup Mering po audiencji w papieża Franciszka*, MDWł, 97(2014), nr 3, s. 245–248.

piśmie obszernie sprawozdanie – raport o stanie diecezji wrocławskiej, której jest Pasterzem¹³⁸.

* * *

Zaprezentowana najważniejsza działalność ustawodawcza Księdza Biskupa Wiesława Alojzego Meringa w okresie trzech ostatnich lat (2013–2015) Jego pasterzowania w Kościele Wrocławskim ukazuje nam jakże szeroki zakres tematyczny oraz bogactwo stanowionych aktów prawnych, ich ważność i aktualność dla życia i rozwoju wspólnoty diecezjalnej. Łącząc się ze zbawczą misją Kościoła podejmowały one różnorodne aspekty i płaszczyzny biskupiej posługi nauczania, uświęcania i rządzenia diecezją. Ich prezentacja i analiza daje nam jakże barwny, bogaty, pełen ojcowskiej determinacji, konsekwencji, troski oraz łaski i mocy obraz Biskupa – Pasterza nie szczędzącego czasu i wysiłku, przewidującego i mającego wizję pasterskiego posługiwania, otwartego i dbającego o dobro wspólnoty diecezjalnej, budującego więzy z kapłanami i wiernymi świeckimi, dbającego o piękno i poprawność liturgii, wielce zatroskanego o dobro Kościoła, diecezji i zbawienie wiernych. Jednocześnie wskazuje, iż Ksiądz Biskup Wiesław Mering sprawując władzę ustawodawczą kierował się ściśle normami i zasadami prawa kanonicznego, na które często w swoich zarządzeniach i dekretach powoływał się. Wszystkie Jego akty ustawodawcze miały konkretny cel i przesłanie: pomnażanie chwały Bożej, nauczanie i uświęcanie wiernych duchownych i świeckich, porządkowanie, dynamizowanie i rozwój życia religijnego i duchowego wspólnoty diecezjalnej, restrukturyzację struktur administracyjnych w diecezji celem wsparcia i usprawnienia pasterzowania i efektywności posługi duszpasterskiej. Akty prawne stanowione przez Księdza Biskupa były „niezbędnym narzędziem” do zachowania należytego porządku w życiu społecznym Kościoła Wrocławskiego oraz w życiu indywidualnym jego członków. Większość z nich była konsultowana z organami doradczymi, aby w ten sposób były bardziej obiektywne, pożyteczne i skuteczne, a tym samym służyły dobru wspólnoty diecezjalnej.

Stanowiąc prawo partykularne w diecezji Pasterz Diecezji był wymagający wobec siebie, jednocześnie domagał się przestrzegania prawa od innych, zwłaszcza duchowieństwa. Nie tylko troszczył się o stanowienie prawa i niezbędne regulacje prawne w zgodności z prawem powszechnym Kościoła,

¹³⁸ *Ad limina apostolorum: raport o stanie diecezji wrocławskiej*, MDWł, 97(2014), nr 3, s. 239–245.

ale usilnie zabiegał o ich przestrzeganie i stosowanie. Stąd niejednokrotnie dodatkowo wyjaśnia znaczenie stanowionego przez siebie prawa diecezjalnego oraz podaje właściwą interpretację, uważając iż stanowione prawo winno być zrozumiałe i precyzyjne. Stąd można powiedzieć, iż na każdym odcinku działalności ustawodawczej Księdza Biskupa widoczny jest Jego wkład osobisty w powstawanie aktów prawnych, twórcza inicjatywa i dostrzeżenie konieczności stanowienia norm prawnych partykularnych, które usprawniłyby życie i funkcjonowanie wspólnoty Kościoła Włocławskiego.

W działalności ustawodawczej Dostojnego Jubilata widoczna jest również odpowiedzialność i zaangażowanie w budowanie i rozwijanie królestwa Bożego w duszach powierzonych Jego opiece kapłanów, osób zakonnych i wiernych świeckich. Ksiądz Biskup świadomy przekazanego mu przez Boga i Kościół mandatu ewangelizacji, przez sprawowanie powierzonej mu władzy ustawodawczej podejmował wielorakie i wielopłaszczyznowe, gorliwe, stanowcze i czasami oryginalne starania, by biskupią posługę kierowania wspólnotą diecezjalną poprzez stanowienie prawa wypełniać w sposób jak najwłaściwszy, dostosowany do potrzeb i warunków lokalnych, a także wykorzystując swoją władzę na miarę potrzeb i zadań stojących przed diecezją włocławską.

SUMMARY

Article shows and brings legislative activity of Bishop Aloysius Wieslaw Mering during the last five years (2010–2015) of shepherding the diocese Włocławek. Discusses and analyses of constituted acts undertaken on different aspects and levels implement legislative power in relation to the ministry of teaching, sanctifying and governing the diocese. Episcopal acts of the legislative power and wealth are characterized by a wide range of topics, validity and timeliness for the life and development of the diocesan community. They are also the image of the Shepherd full of determination, consistency and concern for the welfare of the People of God entrusted to having a vision of his ministry, where the acts are intended for saving the faithful implementation of the clergy and laity and provide essential tool for good order in society and the Włocławek Church disciplinary. At the same time Bishop's legislative activity served teaching and sanctifying diocese, organize and development of religious and spiritual life of the community of the particular Church, rebuilding its administrative structures to support and improve the effectiveness of pastoral care and pastoral ministry.

Key words: diocesan bishop, the bishop legislation, bishop of Włocławek, diocese Włocławek, rights and duties of the bishop.

Słowa kluczowe: biskup diecezjalny, biskup włocławski, diecezja włocławska, prawa i obowiązki biskupa, ustawodawstwo biskupie.